חזקת הבתים פרק שלישי בבא בתרא ס.

ולסחוס. אם החזיק בחלון ג׳ שנים בחצר השותפין וכא חבירו וקחמו שכנה כותל כנגדו והוא שחק לגלגר הויא חזקה לזה הקותם שלא יפחח ע״ד שהיו אלא כרשותו וחזקה ג׳ שנים שהיה חלונו פחות אינה כלום מאחר שפחח כשקחמו זה: **שאין אדם עשוי שסוסמין אוריו בפניו ושוסק.** ומדשחק אודויי אודי ליה דשלא כדין החזיק מעיקרא: **שמרכה עליהן אם הדרך.** שרוב בני אדם יוצאין ונכנסין עכשיו בחצר יותר מבחחלה וליכא נזיעות כדמעיקרא: **והלא מרכה עליהן אם הדרך.** בבנין עלייה זו שלא היחה אם קודם לכן והוא מכנים לחוכה דיורין לבד דיורין שבביחו אע״פ שכולן נכנסין ויוצאין דרך פחח ביחו הרי נחרבו נכנסין ויוצאין בחצר: **מאי.** בונה החדר דקחני מחני׳ לא בונה ממש כדקאחרת אלא שחלקו לחדר שלו לשנים שעשה מחילה בחלמעיתו להוסיף שם דיורין מרובין דבדבר זה יש לו רשות שיכול לחלות כל ביחו דיורין: **ומאי עלייה אפשא.** יליע מפרשי לקחן (פרק המוכר חת הבית פח.) אפשא ואחרינן ג׳ שנות יש לה יליע אלע ותא ומוכח התם מקראי דהיינו בנין נמוך בגדי הבית לו מחחריו ואינו שוה לגג הבית. ומחני׳ הכי קחני ובונה עלייה על גביו דההוא חדר שלפנים מביחו דהיינו נמי שחלקו בנבהו ועולה דרך חרוכה מן החדר להיות עלייה דהיינו יליע שהרי אחורי הבית הוא והלכך קרוי יליע וגם גבי יליע אשכחן כי האי גוונא חחחייס שנים ושליש דכחיב הלעג הביחוכה וכחיב ובגוליס יעלו על הביחוכה ומן הביחוכה וגו׳ (מלכים ב ו) והלכך אין כאן חוספת בנין כלל לא בחדר ולא בעלייה דחדר היינו שחלק רחבו של חדר ועשאו שני חדרים קלרים וכן עלייה שבנה מעזיבה בחלמעיחת נבהו של חדר ונחלחת עלייה בנריה חחיליה: **מתני׳ לא יפחח אדם לחצר השותפין.** אפילו היכא דיש לו חזקה: **חלון כנגד חלון.** אלא משום ירחיק זה שלא כנגד זה וטעם משום נזיעות. כולה חחני׳ חפרש בגמ׳: **גמ׳ ורא אם ישראל שוכן.** רחה היאך שוכנים ולפיכך אחר חה טוכו אהלך וגו׳ שאין פחחי אהליהם חכוונים. ומחנה ישראל בחצר השותפין דמי דלא היה רה״ר אלא בחחנה ליה דלאחרינן בחם׳ שבת (דף נו:): **אמר רבין הללו כו׳.** חלכחיב התם [בחדבר כד] חה טוכו אהלך קדייק: **סבר רמי בר חמא למימר.** דחחי דקחני היה קטן לא יעשנו גדול היינו דאי הוה פחח בר ד׳ אחות רחב לא ירחיבנו לח׳ אחות כדקחמר לעיל יח.) החצר דקשקיל השחא חחני׳ אחות בחצר כנגד כל הפחח בחוכך חרבע אחות רחוק חן הפחח כדאחרינן בפרק ראשון (לעיל יח.) היה רחב שחנה טוכל שחנה אחות בחוכך החצר כנגד רוחב כל הפחח ואילו חעיקרא לא הוה שקיל אלא חרבע אחות. אבל לענינותא לא הוה חיים רמי בר חמא דכי היכי דחלחנעי חפחח קטן חלטנעי (ג) חפחח גדול: **בר פרכי.** דשקיל נחי ד׳ אחות בחצר כבר חרבעי כדאחרי׳ (שם) נחן לכל פחח חרבע אחות: **לישוייה בר חרבעי.** לשוייה בר חרבע אחות: **פרין בני חרבעי.** דהשחא נחי לא שקיל אלא חחני׳ בחצר כחעיקרא. ולחלטנעי נחי לא חיישינן דחה לי ח׳ אחות חלוקות לב׳ פחחים בשני חקוחות חלחר: **בחד פיחחא חלינעי חלינעי.** כשהוא נעול יכולני להשחחש בחצר ח״נ להשחחש שלא כנגדו אבל בשני פחחים לא חלינעי כל כך דאפי׳ אם האחד נעול השני יהיה פחוח: **סוף סוף הא בעיי חלינעי מבני רה״ר.** שרואין בניחן דרך פחח הבית ורוכבי סוסים וגמלים רואין בחוך (ד) חלונותיו: **מתני׳ אין עושין חלון פחח רה״ר.** ואע״ג דחקבל עליה כל החזקה דאחי מחחחיה שאין רלונם של בני אדם ליחוק ולירד לדין על עסקי חמונו. ומפרש ואזל חה הוא אותו חלון בנורות שיחין ומערות: **ר״א חסיר.** אלא שיכסהו כיסוי חזק כדי שחהא עגלה חהלכת דר״א אזל בחר השחא ולא חיים לשחח היוס ולחחר יכלה הכיסוי ויפול והכי אחרינן בבבא קחא (דף נב:): **זיזין.** קורות קטנות: **גזוזטראות.** קורות גדולות הבולטות חן הבית לחוץ ואיכא לחיחש פן יכשלו בהם בני רה״ר והלכך אין חוליגין בהא כל בני רה״ר ליחנהו בגיה דלימחלו: **כונס לחוך קרקע שלו.** אח כותלו ומניח חקרקעו לחוץ כשיעור הולאת זיזין ומוליא: **וכה זיזין וגזוזטראות.** הבולטות לרשות הרבים: **הרי זו בחזקה.** דטעניגן לנוקח ואומרים אימר כונס לחוץ שלו היה אבל המוכרה לו שהוליא הזיזין הוא היה צריך להבית עדים שבנס לחוץ שלו או שיטענו שני חזקה החזקתי וכנסתי לחוץ שלי דהוא לה חזקה שיש עמה טענה אבל לוקח לא צריך למיטען חחרי אלא כך לקחחיה וא״ל לטעון היאך הוליא המוכר חת הזיזין לחוץ לרה״ר דטוענין ליורש וטוענין לנוקח [לעיל כג.]: **גמ׳ ורבנן.** דאסרי סברי לא חזלינן בחר השחא ומיישינן משום דזימנין דחחליע חחוכו ויפחות ולאו אלעחיה דעובר ברה״ר ויעבור ויפול: **מפיק למבואה.** חוליא (ה) למבואה והמבוי חקוס הלוך כל בני החלירות הוא: **הוו מעכבי עילויה בני רה״ר.** שנופיו חזיקין לגחל ורוכבו: זיל

ולסתומים לאלתר הוי חזקה שאין אדם עשוי שסותמים אורו בפניו ושותק: לקח בית בחצר אחרת לא יפתחנו לחצר השותפין: מאי טעמא מפני שמרבה עליהם את הדרך אימא סיפא אלא אם רצה בונה את החדר לפנים מביתו ובונה עלייה על גבי ביתו והלא מרבה עליו את הדרך אמר רב הונא מאי חדר שחלקו (ה) בשנים ומאי עלייה אפתאי: מתני׳ לא יפתח אדם לחצר השותפין פתח כנגד פתח וחלון כנגד חלון היה קטן לא יעשנו גדול אחד לא יעשנו שנים אבל פותח הוא לרה״ר פתח כנגד פתח וחלון כנגד חלון היה קטן עושה אותו גדול ואחד עושה אותו שנים: גמ׳ מנהני מילי א״ר יוחנן דאמר קרא וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שוכן לשבטיו מה ראה ראה שאין פתחי אהליהם מכוונין זה לזה אמר ראוין הללו שתשרה עליהם שכינה: היה קטן לא יעשנו גדול: סבר רמי בר חמא למימר בר ד׳ לא לישוייה בר תמניא דקא שקיל תמניא בחצר אבל בר תרתי לישוייה בר ארבעה שפיר דמי א״ל רבא מצי א״ל בפיתחא זוטרא מצינא לאצטנועי מינך בפיתחא רבה לא מצינא אצטנועי מינך: אחד לא יעשנו שנים: סבר רמי בר חמא למימר בר ארבעי לא לישוייה תרי בני תרתי תרתי דקא שקיל תמני בחצר אבל בר תמני לישוייה בני ארבעי ארבעי שפיר דמי א״ל רבא מצי אמר ליה בחד פיתחא מצינא אצטנועי מינך בתרי לא מצינא אצטנועי מינך: אבל פותח הוא לרה״ר פתח כנגד פתח: דא״ל סוף סוף הא בעית אצטנועי מבני רה״ר: מתני׳ (ו) אין עושין חלל תחת רה״ר בורות שיחין ומערות (ז) ר״א מתיר כדי שתהא עגלה מהלכת וטעונה אבנים (ח) אין מוציאין זיזין וגזוזטראות לרה״ר אלא אם רצה כונס לתוך שלו ומוציא (ט) לוקח חצר ובה זיזין וגזוזטראות הרי זו בחזקתה: גמ׳ ורבנן (י) זימנין דמפחית ולאו אדעתיה: אין מוציאין זיזין וגזוזטראות וכו׳: ר׳ אמי הוה ליה זיזא דהוה נפיק למבואה וההוא גברא נמי הוה ליה זיזא דהוה מפיק לרה״ר (יא)(הוו קא מעכבי עליה בני רה״ר) אתא לקמיה דר׳ אמי א״ל זיל קוץ אמר ליה והא מר נמי אית ליה (יב) דידי למבואה מפיק בני מבואה מחלין גבאי דידך לרשות הרבים מפיק מאן מחיל גבך: ר׳ יאני הוה ליה אילן הנוטה לרשות הרבים הוה ההוא גברא דהוה ליה נמי אילן הנוטה לרשות הרבים אתו בני רשות הרבים הוו קא מעכבי עילויה אתא לקמיה דר׳ יאני א״ל זיל

לקח בית בחצר אחרת לא יפתחנה לחצר השותפין. פירוש אפילו לכיתו כדי (ו) שלא יכנס ממנו לחצר השותפין: **ראוין הללו שתשרה שכינה עליהם.** מסיפיה דקרא דרים דכתיב ותהי עליו רוח אלהים: נפלה

רש״ג א מ״ר פ״ז מהל׳ שכנים הל׳ ז קמא עשין פב עוש״ע ח״מ סי׳ קנד סעיף יב:
רש״ר ב ג מ״ר פ״ה שם הל׳ ח קמא שם עוש״ע שם סעיף ח:
רשא ד מ״ר שם הל׳ ו עוש״ע שם סעיף ג:
רשו ה מ״ר שם הל׳ י עוש״ע שם סעיף ד:
רשז ו מ״ר שם הל׳ ו עוש״ע שם סעיף ג:
רשח ז ח ט מ״ר שם הל׳ י יא עוש״ע שם סעיף ד:
רשט י מ״ר פי״ג מהל׳ נזקי ממון הל׳ כג קמא עשין שם עוש״ע ח״מ סי׳ תח סעיף ח:
רצ כ מ״ר שם הל׳ מ עוש״ע שם סעיף כ:
רצא ל מ״ר שם הל׳ כה עוש״ע שם סעיף ג:
רצב מ מ״ר שם הל׳ כג עוש״ע שם סעיף ח:

רבינו גרשום (המשך)

מצי אמרת דכשם שאם היו לו בני בית לזה יוחר מן השותפין אחרים לא היו יכולין לעכבן שלא יכנסו ושלא יצאו בחצר כך עכשיו כיון שלא בנה בנין יוחר אלא שהיה כמו שהיה וחלקו לשנים והבנים דיורין בחלק האחד אין יכולין לעכבו: **איתקא.** שלא היו מכוונין זה כנגד זה. מפני היזק ראיה: אם היה קטן. הפתח: ח״ו דקא שקיל ח׳ אמות בחצר דאיכא ביה שיעור ב׳ פתחים: אבל בר תרי (שפח בנ״ר) אמות. לישוויה בר ארבע אמות (שפח בנ״ר) רוחב שפיר דמי דסוף סוף לא שקיל אלא ד׳ אמות בכל פתח שהוא פחות מח׳ אמות (שפח בנ״ר). ואם הפתח פחות מח׳ וחלקן לשני פתחים לכל פתח יש לו ד׳ אמות ושהוא בו ח׳ אע״פ שלא נחלק לשנים יש ח׳ אמות: אבל בר תמני. שיש לו ח׳ אמות לישוויה תרי פתחים שפיר דמי דסוף סוף לא שקלי אלא ח׳ אמות בחצר כדמעיקרא: מצי אמר ליה. בחד פיתחא מצינא דאצטנועי מינך שאני משחמש כשהוא נעול: בתרי פתחי לא מצינא איצטנועי. שכשראחד נעול השני פתוח: אבל פותח הוא לרה״ר פתח כנגד פתח דא״ל סוף סוף כו׳: **איסקא** ורא״א מתיר. ובלבד שיכסנו בסוי חזק כדי שתהא עגלה כו׳: ורבנן. דאמרי מאי טעמא והלא הכסוי חזק סברי דזימנין דמיפתח. שיחליע מחוכו ולאו אדעתיה דהאי שיהא רעוע: זיזין. ברוגי״ש: גזוזטראות. קורות: לרה״ר. דליתאיהו כל בני רה״ר גבי הדדי דלימחלי ליה: לקח בחצר ובה זיזין וגזוזטראות שיוצאין לרה״ר הרי זו בחזקתה ואין צריך לקרוא מחלין לי בני מבואה. דיתידים ניגהו ומצי מחלי: הוו מעכבי עילויה. בני רה״ר שנופיו מזיקין לגמל ורוכבו:

ה) נלמה דהוא ליון על הגמ׳ דסבר רמי בר חמא למימר דבר ד׳ לא לישוייה בר חמניא דקא שקיל וכו׳.

עין משפט נר מצוה

מסורת הש״ס

ה) לעיל ס:, כ) [לעיל כב.], ג) [לעיל ס:], ד) מ״ת מ״ז וק נר״ף וחל״ם ליתא.

תורה אור השלם

ו וישא בלעם את עיניו וירא את ישראל שכן לשבטיו ותהי עליו רוח אלהים: במדבר כד ב

גליון הש״ס

מתני׳ ר״א מתיר. עין נר״ש רש כמרים:

הגהות הב״ח

(ה) גב׳ שחלקו לשנים: (ב) שם מר נמי אית ליה ר״ל דיד: (ג) רשב״ם ד״ה סבר וכו׳ מלטעני נמי מפחח נגדו: (ד) ד״ה סוף וכו׳ חלונותיך הם״ר: (ה) ד״ה מפיק וכו׳ מוליא למבוי והמבוי מקום: (ו) חוס׳ ד״ה לקח בית וכו׳ כדי שיכנס כל״ל ותיכת אלא נחחק:

מוסף רש״י

שאין פתחי אהליהם מכוונין זה לזה. אלא יש לחוך אהל חבירו (במדבר כד ב), כדי שתהא עגלה מהלכת. אם חקרחה חזקה כל כך מוחר, ואע״ג שסוסה אחאלע ותפחח (לע״ל נא:). אין מוציאין זיזין וגזוזטראות לרה״ר. אלא כונס בית לא יוליא לחלי קורחיו לחוך (לע״ל נב.). הרי זו בחזקתה. אבית דין שוחנין לו שהאלאין כגון לחוך שלו אלא נחפיים בם הרבים (שם).

רבינו גרשום

ולסחום. שאם יש לאדם חלון בחצר חבירו וכונה בעל חצר כנגדו וסוחמו בפנים. אם לא היחה לאלחר בעל חלון (שעה) לאלחר הוי חזקה לבעל חצר לסוחמו: לקח. אחד מן השוחפין: בית בחצר אחרת לא יפחח לחצר השוחפין. מפני שמרבה על השוחפין דריסת רגל של אוחן שיהיו דרין באוחו בית מה שלא היה שם קודם לכן: בונה עלייה על גבי ביחו ורוצה לשוכרה לבית דירה לא יפחח לה פחח בחצר השוחפין מפני שמרבה עליהם הדרך: אלא אם רוצה כו׳. מפרש בגמ׳. והלא מרבה על הדרך. דרשחא בונה עלייה מה שלא היחה שם קודם לכן ומשים בה דיורין אע״פ שפוחחה בחוך ביחו מרבה עליהם הדרכים. אלא מאי בונה את החדר ואת העלייה דקאמר לא עלייה ממש אלא שחלק חדרו לשנים וחלק החיצון קרוי חדר וכאי עלייה דקאמר אפחא שקורין אפלדר״ץ והיינו חלק הפנימי ושוכר האחר לדירה. ואי אמרת הלא מרבה עליהם הדרכים לא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com